

Handläggare
Kristina Björkegren Linder
Telefon: 08-508 33 890

Till
Utbildningsnämnden
2021-09-23

Ta bort avgiften från fritidsklubbarna

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2021/525

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har fått en motion av Karin Lekberg (S) på remiss från kommunstyrelsen. Motionen rör avgiftshöjningar i stadens fritidsklubbar. Skribenten ställer sig kritisk till höjda avgifter och menar att de elever som har störst behov av att delta i fritidsklubbens verksamhet tvingas avstå av ekonomiska skäl. Kommunfullmäktige föreslås därför besluta att helt avskaffa avgiften.

En avgiftsbefrielse för fritidsklubbarna skulle innebära kostnadsökningar motsvarande mellan 25,8 och 45,9 mnkr. Det är samtidigt inte tydligt vilken effekt en avgiftsbefrielse skulle ha på inskrivningsgraden i fritidsklubbarna för de målgrupper som motionen särskilt lyfter fram. Vid de avgiftshöjningar som har skett inför år 2020 och 2021 har inskrivningsgraden i stadsdelsområdena såväl ökat (Skarpnäck och Östermalm) som minskat (främst i Skärholmen, Kungsholmen och Enskede-Årsta-Vantör). Det är också viktigt att ta i beaktan att en avgiftsbefrielse endast skulle gälla de elever som går i kommunala fritidsklubbar.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har fått en motion av Karin Lekberg (S) på remiss från kommunstyrelsen. Motionen rör avgiftshöjningar i stadens fritidsklubbar (öppen fritidshemsverksamhet). I motionen framhålls fritidsklubbarnas vikt för den sociala, språkliga och kunskapsmässiga utvecklingen hos mellanstadieelever. Skribenten ställer sig kritisk till den avgiftshöjning som genomförts inom de kommunala verksamheterna. I motionen uttrycks en oro över att inskrivningsgraden skulle påverkas negativt av avgiftshöjningen och att de barn som i högre grad har behov av att delta i fritidsklubbens verksamhet skulle tvingas avstå av ekonomiska skäl. Kommunfullmäktige föreslås därför besluta att helt avskaffa avgiften.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 september 2021. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 september 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avgiften för fritidshem utgår ifrån hushållets inkomst. Den öppna fritidshemsverksamheten är oberoende av vårdnadshavares inkomster och omfattas alltså inte av maxtaxan. I Stockholms stads kommunala fritidsklubbar är avgiften 1 200 kronor per termin. För enskilt drivna fritidsklubbar kan avgiften variera. En slopad fritidsklubbavgift berör således inte den enskilt drivna verksamheten.

Intäkterna för stadens egna fritidsklubbar 2021 kan uppskattas till 100,6 mnkr, varav 74,9 utgörs av schablon och 25,8 av avgifter. Om en borttagen avgift inte skulle öka inskrivningsgraden alls skulle förvaltningens merkostnad (eller verksamhetens intäktsbortfall) blir 25,8 mnkr, räknat på volym och ersättning 2021. Med en ökning av antalet inskrivna elever på 10 % skulle merkostnaden öka till 35,8 mnkr (fler schabloner och utebliven avgift), och med en ökning på 20 % skulle den öka till 45,9 mnkr.

Det är samtidigt inte tydligt vilken effekt en avgiftsbefrielse skulle ha på inskrivningsgraden i fritidsklubbarna för de målgrupper som motionen särskilt lyfter fram. Valet av att delta i en fritidsklubb påverkas inte enbart av ekonomiska faktorer. Det har bland annat varit synligt vid de avgiftshöjningar som har skett inför år 2020 och 2021. Inskrivningsgraden i stadsdelsområdena har efter dessa såväl ökat (Skarpnäck och Östermalm) som minskat (främst i Skärholmen, Kungsholmen och Enskede-Årsta-Vantör).

Det är också viktigt att ta i beaktan att en avgiftsbefrielse endast skulle gälla de kommunala fritidsklubbarna. Elever som deltar i enskilt drivna fritidsklubbar, vilket i huvudsak är elever som går i fristående skolor, skulle därmed inte påverkas.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Motionen ”Ta bort avgiften från fritidsklubbarna”